

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

> Retouradres Postbus 90801 2509 LV Den Haag

De Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA S GRAVENHAGE

Postbus 90801
2509 LV Den Haag
Parnassusplein 5
T 070 333 44 44
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
2018-0000075383

Uw referentie
159315.03u

Datum 12 juni 2018

Betreft Beantwoording nadere vragen bij de evaluatie van de Wet versterking
bestuur pensioenfondsen

8 maart jl. is de evaluatie van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen aan uw Kamer verzonden. Naar aanleiding hiervan hebben de fracties van D66, PvdA en ChristenUnie nog enkele vragen gesteld, die ik in deze brief beantwoord.

Samenstelling van pensioenfondsbesturen

De leden van de fractie van D66 vragen onder meer naar de samenstelling van het bestuur. Zo vragen zij hoe de regering aankijkt tegen de vertegenwoordiging van werkgevers in paritaire besturen, nu de werkgever geen bijstortingsverplichting heeft. Tevens vragen zij of slapers niet ook als risicodrager in het pensioenfondsbestuur vertegenwoordigd zouden moeten zijn. Hetzelfde vragen zij voor deeltijders. Ook vragen zij of niet elk bestuur onafhankelijke bestuursleden zou moeten hebben.

Omdat pensioen een arbeidsvoorwaarde is, zijn belanghebbenden vertegenwoordigd in het pensioenfonds. Dit is ofwel in het bestuur en het verantwoordingsorgaan, ofwel in het belanghebbendenorgaan. Aangezien afspraken over arbeidsvoorwaarden en pensioenen tussen werkgevers en werknemers worden gemaakt, zijn werkgevers net als werknemers vertegenwoordigd in het pensioenfonds. Na de inwerkingtreding van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen, zijn pensioengerechtigden eveneens vertegenwoordigd in het pensioenfonds. Ook kunnen pensioenfondsen er voor kiezen gewezen deelnemers (slapers) toe te voegen aan het pensioenfondsbestuur en/of het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan. Ik acht het niet nodig, noch verstandig om de vertegenwoordiging van slapers wettelijk te verplichten. Elk bestuurslid weegt de belangen van alle risicodragers evenwichtig af. Het is niet de bedoeling dat bestuurders specifieke belangen behartigen in plaats van alle belangen meewegen. Hieronder vallen ook de belangen van de gewezen deelnemers. Er zijn geen signalen dat slapers zichzelf onvoldoende vertegenwoordigd voelen. Het is aan bestuursleden om in de evenwichtige besluitvorming ook rekening te houden met de belangen van alle actieve deelnemers, of zij nu een voltijds of deeltijdsdienstverband hebben. Daarbij geldt bovendien dat de Pensioenwet voor deeltijders en voltijders (naar rato) gelijke behandeling voorschrijft.

Naast de mogelijkheid om slapers op te nemen in het bestuur, heeft een pensioenfonds met een paritair model de mogelijkheid om maximaal twee onafhankelijke leden toe te voegen aan het bestuur. Uit de evaluatie blijkt dat het toevoegen van onafhankelijke bestuursleden door de leden van pensioenfondsen positief wordt beoordeeld. Pensioenfondsen kiezen

bijvoorbeeld voor een onafhankelijk voorzitter of nemen onafhankelijke bestuurders op om te voorzien in bepaalde expertises. Ik vind het goed dat de wet deze mogelijkheid biedt. Een onafhankelijke bestuurder zal echter niet in alle gevallen van toegevoegde waarde zijn, bijvoorbeeld als voldoende kennis bij de paritaire bestuurders aanwezig is. Voor kleine besturen kan een extra bestuurslid bovendien een significante en kostbare uitbreiding van het bestuur betekenen.

Datum
12 juni 2018

Onze referentie
2018-0000075383

De leden van de fractie van D66 vragen tot slot naar de verbetermogelijkheden die bij de evaluatie van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen zijn gesignaleerd, te weten het functioneren van het verantwoordingsorgaan, de vertegenwoordiging van pensioengerechtigden in de pensioenfondsbesturen en de diversiteit binnen pensioenfondsen. Zij vragen of de regering een termijn in gedachten heeft voor de realisatie van deze verbeteringen en of de regering bij uitblijven daarvan bereid is maatregelen te treffen. Ik heb er vertrouwen in dat pensioenfondsen op deze verbeterpunten slagen zullen maken. De sector heeft hiertoe reeds verschillende maatregelen aangekondigd. Ik verwijs hiervoor naar de Verzamelbrief pensioenonderwerpen die onlangs aan de Tweede Kamer is gestuurd. Ik heb er vertrouwen in dat pensioenfondsen hiermee de uitdagingen waar zij voor komen te staan, aankunnen. Een evaluatie van de verbeteringen moet ook in het licht van de ontwikkelingen worden gezien. Het lijkt mij daarom niet zinvol nu al een evaluatietermijn af te spreken, laat staan te spreken over vervolgmaatregelen.

Diversiteit binnen pensioenfondsen

De leden van de fracties van de PvdA en ChristenUnie vragen naar de diversiteit binnen pensioenfondsen. Ik ben het met de leden van deze fracties eens dat het onwenselijk is dat nog te veel pensioenfondsbesturen alleen uit mannen en/of oudere bestuurders bestaat. De leden van de PvdA-fractie vragen hoe jongeren een stem krijgen, als zij niet vertegenwoordigd zijn in het bestuur. Hierbij geldt dat bestuurders, net als voor slapers en deeltijders, de belangen van alle betrokkenen moeten meewegen. Hierbij moeten ook de belangen van jongeren worden betrokken. Oudere bestuurders dienen de belangen van jongeren mee te wegen, maar ook jongere bestuurders de belangen van ouderen. Voor mij is diversiteit binnen organisaties dan ook niet alleen een kwestie van representativiteit. Ik vind diversiteit binnen pensioenfondsbesturen vooral van groot belang omdat dit een positief effect heeft op het afwegings- en besluitvormingsproces.

De fracties van PvdA en ChristenUnie vragen beide wat er concreet gedaan zal worden om het aandeel vrouwen en jongeren in de pensioenfondsorganen te vergroten. De leden van de ChristenUnie vragen of er wellicht van andere sectoren geleerd kan worden en of er zicht is waarom jongeren afhaken. De leden van de PvdA-fractie vragen of de pensioensector een harde deadline gesteld wordt en zo nee, in hoeverre en op welk moment de regering aanspreekbaar is op de diversiteit binnen pensioenfondsen. Zij vragen tevens of de regering kan aangeven welke pensioenfondsen geen vrouw in het bestuur hebben en of de regering deze fondsen zal aanspreken.

De genoemde Verzamelbrief pensioenonderwerpen bevat een nadere probleemanalyse alsmede een pakket aan stimuleringsmaatregelen om de diversiteit binnen pensioenfondsen te vergroten. Het pakket aan maatregelen is mede geïnspireerd op maatregelen die hebben gewerkt bij andere sectoren. Zo zullen vacatures breder uitgezet worden. Dit heeft onder meer bij woningcorporaties tot meer diversiteit binnen de besturen gezorgd. Ook gaat de

Pensioenfederatie het gesprek aan met pensioenfondsen over de diversiteitsdoelstellingen en het achterblijven bij de normen die de sector zichzelf heeft gesteld. Daarnaast wordt bezien hoe een podium kan worden geboden voor pensioenfondsen die wel een divers samengesteld bestuur hebben, zodat zij andere pensioenfondsen kunnen inspireren en hulp kunnen bieden bij het halen van de diversiteitsdoelstellingen.

Datum
12 juni 2018

Onze referentie
2018-0000075383

Ik vind het goed en wenselijk dat deze stimuleringsmaatregelen binnen de sector worden opgepakt en zo op groot draagvlak en resultaat kunnen rekenen. De bemensing van de bestuurszetels is tenslotte niet de verantwoordelijkheid van de regering, maar van pensioenfondsen en partijen die bestuursleden voordragen, zoals de werknemersverenigingen, de werkgevers(verenigingen) en de verenigingen van pensioengerechtigden. Vanuit deze verantwoordelijkheid zal de Monitoringscommissie Code Pensioenfondsen de voortgang van deze sectorale maatregelen monitoren. De Monitoringscommissie ziet jaarlijks toe op de naleving van de Code Pensioenfondsen en spreekt pensioenfondsen aan op het achterblijven bij de diversiteitsnormen en rapporteert de sector hierover. De commissie zal tevens in aanvulling hierop jaarlijks de invulling van vacatures door jongeren en vrouwen monitoren. De pensioensector is zich er van bewust dat permanente aandacht en inzet nodig is om te zorgen voor geschikte besturen binnen pensioenfondsen, die een afspiegeling zijn van de onderneming, bedrijfstak of beroepsgroep en die divers zijn samengesteld.

De Minister van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

W. Koolmees